Službeni list
Europske unije

HR
Serija L

2026/2150

29.9.2026.

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2026/2150

od 25. rujna 2026.

o dopuštanju Češkoj da radi zaštite kulturne baštine odobri biocidne proizvode koji sadržavaju etilen-oksid

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2026) 6691)

(Vjerodostojan je samo tekst na češkom jeziku)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda ([1]), a posebno njezin članak 55. stavak 3.,

nakon savjetovanja sa Stalnim odborom za biocidne proizvode,

budući da:

(1) Etilen-oksid u proizvodima vrste 2 (dezinfekcijska sredstva i algacidi koji nisu namijenjeni za izravnu upotrebu na ljudima ili životinjama), kako su definirani u Prilogu V. Uredbi (EU) br. 528/2012, uključen je u program rada za sustavni pregled svih postojećih aktivnih tvari sadržanih u biocidnim proizvodima iz te uredbe, kako je utvrđeno u Prilogu II. Delegiranoj uredbi Komisije (EU) br. 1062/2014 ([2]). Dana 1. prosinca 2009. podnesen je zahtjev za odobrenje etilen-oksida u proizvodima vrste 2.

(2) Provedbenom Odlukom Komisije (EU) 2025/1074 ([3]) utvrđeno je da reprezentativni proizvod iz zahtjeva za odobrenje nije obuhvaćen područjem primjene Uredbe (EU) br. 528/2012 i da je stoga primjereno ne odobriti etilen-oksid kao aktivnu tvar za uporabu u biocidnim proizvodima vrste 2.

(3) U skladu s člankom 55. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 528/2012 Češka je 5. veljače 2026. Komisiji podnijela zahtjev za odstupanje od članka 19. stavka 1. točke (a) te uredbe, u kojem traži da joj se dopusti da radi zaštite kulturne baštine odobri biocidne proizvode koji sadržavaju etilen-oksid.

(4) Prema informacijama koje je dostavila Češka, uporaba etilen-oksida nužna je za zaštitu artefakata kulturne baštine, posebno predmeta na bazi polisaharida (prvenstveno celuloze) i bjelančevina (prvenstveno kolagena), kao što su arhivska građa, knjižnična građa, muzejski izlošci te predmeti fotografske i kinematografske baštine, jer se čini da je to jedina učinkovita tehnika za kontrolu brojnih štetnih organizama koji mogu ugroziti takve predmete. Češka tvrdi da je dezinfekcija etilen-oksidom u komorama za fumigaciju najučinkovitiji postupak dezinfekcije za zaštitu predmeta kulturne baštine, ne samo zbog mogućnosti tretiranja čitavih zbirki, nego posebno zbog njegove velike sposobnosti prodiranja, učinkovitosti protiv širokog spektra štetnih organizama (bakterija, virusa, gljiva i spora, uključujući otporne vrste koje se ne mogu uništiti drugim metodama), niske temperature potrebne za obradu toplinski osjetljivih materijala, kao što je većina organskih materijala, te kompatibilnosti s tretiranim materijalima, zbog čega uzrokuje tek minimalnu materijalnu štetu.

([1]) SL L 167, 27.6.2012., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj.

([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1062/2014 od 4. kolovoza 2014. o programu rada za sustavni pregled svih postojećih aktivnih tvari sadržanih u biocidnim proizvodima iz Uredbe (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 294, 10.10.2014., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/1062/oj).

([3]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2025/1074 od 2. lipnja 2025. o neodobravanju etilen-oksida kao postojeće aktivne tvari za uporabu u biocidnim proizvodima vrste 2 u skladu s Uredbom (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L, 2025/1074, 3.6.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1074/oj).

(5) Češka tvrdi da ne postoje prikladne alternative za tretiranje predmeta kulturne baštine. Mnoge kemijske zamjene imaju samo fungistatski ili bakteriostatski učinak, tj. privremeno inhibiraju rast mikroorganizama, a ne biocidni učinak, tj. učinak njihove potpune eliminacije. Tim se metodama nedovoljno prodire u voluminozne materijale ili negativno utječe na stabilnost i boju pigmenata. Prema informacijama koje je dostavila Češka anoksija je učinkovita protiv kukaca, ali ne i protiv plijesni i bakterija. Gama-zračenje je vrlo skupa tehnika koju je teško replicirati i za koju je potrebna posebna oprema. Prema informacijama koje je dostavila Češka, iako je gama-zračenje jedina teoretska alternativa za masovno tretiranje, pokazalo se da uzrokuje znatnu razgradnju celuloze i smanjuje stabilnost i trajnost dokumenata, a tehnike niskih temperatura (zamrzavanje) mogu zaustaviti rast plijesni, ali nisu učinkovite protiv spora.

(6) Kako je Češka navela u zahtjevu, dezinfekciju etilen-oksidom provodi samo osposobljeno osoblje u specijaliziranim, namjenski izgrađenim objektima i u skladu sa strogim i kontroliranim postupkom. Nakon dezinfekcije slijedi višestupanjska faza ventilacije/prozračivanja čiji je cilj ukloniti ostatke plina iz predmeta. Visoka razina sigurnosti radnika zajamčena je kontinuiranim praćenjem koncentracija ostataka desorbiranog plina u svim fazama postupka uporabom plinske kromatografije. Kako bi se spriječilo ispuštanje plina u atmosferu, svaki je objekt opremljen jedinicom za uklanjanje otpadnih plinova koja na temelju tehnologije katalitičkog izgaranja razgrađuje etilen-oksid na vodenu paru i ugljikov dioksid.

(7) Informacije i obrazloženje iz zahtjeva koji je podnijela Češka pokazuju da je uporaba etilen-oksida nužna za zaštitu artefakata kulturne baštine u Češkoj i da ne postoje prikladne alternative. Alternative su nedovoljno učinkovite protiv ciljnih organizama ili mogu oštetiti tretirane materijale.

(8) Na temelju informacija i obrazloženja koje je dostavila Češka primjereno je zaključiti da je etilen-oksid nužan za zaštitu kulturne baštine u Češkoj i da u toj zemlji trenutačno nisu dostupne prikladne alternative. Češkoj bi stoga trebalo dopustiti da radi zaštite kulturne baštine odobri biocidne proizvode koji sadržavaju etilen-oksid,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Radi zaštite kulturne baštine Češka može do 31. srpnja 2031. odobriti biocidne proizvode koji sadržavaju etilen-oksid.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Češkoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 25. rujna 2026.

Za Komisiju
Olivér VÁRHELYI
Član Komisije